

Vår ref.: 2009/9794
Arkivnr.: 422.0

Dykkar ref: 200801973-/EIE
Vår dato: 23.12.2009

Landbruks- og matdepartementet
Postboks 8007 Dep
0030 Oslo

Landbruks- og matdep.	
Saksnr.: 2008/1973-112	Doknr.:
Mottatt: - 4 JAN 2009	
Saksbeh.: ASR/MA	Ark.: 410
Kopi:	Avskr.:

Uttale - forslag til ny hjemmel i jordloven varig bruk av matjord til jordbruksproduksjon

Fra Landbruks- og matdepartementet har Fylkesmannen fått oversendt til uttalelse forslag til vernehjemmel i jordloven.

Fylkesmannen i Rogaland viser til vår saksutredning og innstilling til Rogaland fylkeslandbruksstyre, sak 78/09, til møte 17.12.09.

Denne saksutredningen er Fylkesmannen sin uttale i saken og sendes med dette til departementet.

Med hilsen

Anfinn Rosnes
fung. landbruksdirektør

Dagfinn Hatløy
seniorrådgiver

Saksbehandlar: Dagfinn Hatløy
Saksbehandlars telefon: 51 56 89 79
E-post: dagfinn.hatloy@fmro.no

MØTEBOK

Fylkeslandbruksstyret i Rogaland

Møtedato: 17.12.09	Sakslistenr.: 72/09	
Vår ref: 2009/9794	Arkiv: 422.0	
Saksbehandler: Dagfinn Hatløy	Telefon: 51 56 89 79	E-post: dagfinn.hatløy@fmro.no

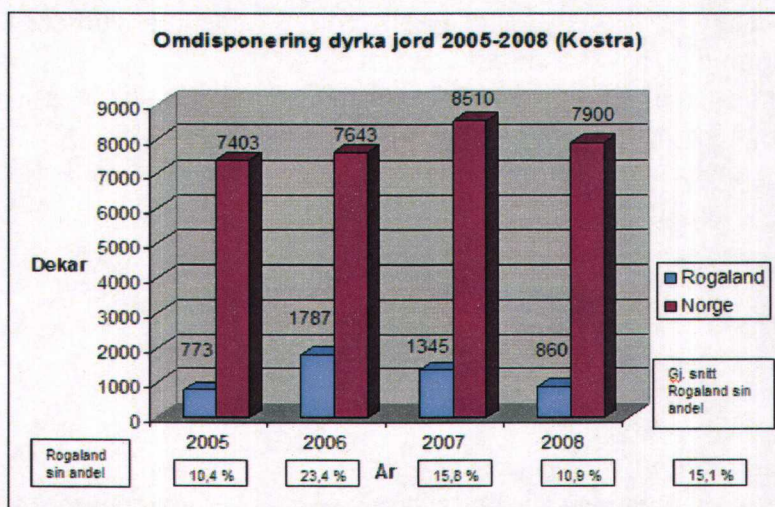
UTTALE - FORSLAG TIL NY HJEMMEL I JORDLOVEN VARIG BRUK AV MATJORD TIL JORDBRUKSPRODUKSJON

Fra Landbruks- og matdepartementet har Fylkesmannen og fylkeslandbruksstyret fått oversendt til uttalelse forslag til vernehjemmel i jordloven.

Bakgrunnen for foreliggende forslag til vernehjemmel er blant annet rapport om *Klimaskifte for jordvern*. I rapporten gjør jordverngruppa rede for omfanget av omdisponeringen av dyrka jord (matjord) til andre formål enn jordbruksproduksjon. Likeså vises det til Regjeringens mål for jordvernet som er kommet til uttrykk i St.meld. nr. 26 (2006-2007) *Regjeringens miljøpolitikk og rikets miljøtilstand*, hvor det framgår at det er et mål å:

- halvere den årlige omdisponeringen av de mest verdifulle jordressursene innen 2010
- stimulere kommunene til å utpeke kjerneområder for landbruk som grunnlag for kommunale planavklaringer
- stimulere til regionale planprosesser i by- og tettstedsområder, der det trekkes langsiktige jordverngrensler
- arbeide for å redusere avgangen av dyrka mark til samferdselstiltak

I følge tall fra SSB for 2008 er det nedbygd 7900 dekar matjord i landet, mens uttrykt mål er 5700 dekar. Matfylket Rogaland sin andel av denne nedbyggingen går fram av oversikt nedenfor:

Kvaliteten på kommunen sin rapportering i KOSTRA er variabel. Men i følge disse tallene har ca 1200 dekar matjord blir omdisponert årlig i Rogaland i perioden 2005-2008. I tillegg

Postadresse:	Besøksadresse:	Telefon:	e-post:	Landbruksavd.	Telefon:
Postboks 59	Lagårdsv. 78	51568700	postmottak@fmro.no	Lagårdsv. 80	51568700
4001 Stavanger	Stavanger	Telefaks:	Heimeside:	Postboks 59	Telefaks:
		51568811	www.fylkesmannen.no/rogaland	4001 Stavanger	51568811

kommer om lag like mye dyrbar jord som også blir nedbygd. Kjent kunnskap om godkjente reguleringsplaner i 2009 i Rogaland tyder på at tallet for 2009 blir høyere enn i 2008.

På grunn av økonomisk vekst, økt sentralisering og befolkningsvekst mener departementet at det vil bli krevende å nå å opprettholde den nasjonale målsettingen. Departementet mener derfor at det er behov for nye tiltak.

I SLF sin rapport "*Vernehjemmel i jordlova*" av 15.03.2009 gjøres en slik oppsummering: "Områder vernet etter naturvernloven har sterkere vern mot nedbygging enn dyrka jord har. Til tross for klare nasjonale målsettinger om å bevare matjord og til tross for mulighetene i eksisterende virkemidler i lovverket til å gjennomføre denne politikken, er den registrerte omdisponeringen av dyrka jord høyere enn målsettingen. En hjemmel for vern av dyrka jord som hindrer nedbygging vil sikre at de mest verdifulle og mest utsatte matproduksjonsområder i Norge kan bevares og drives nå og i framtiden."

SLF foreslår at nye bestemmelser om jordvern tas inn i jordloven og videre:

- at Kongen i ny § 8 b får myndighet til å gi verdifulle jordressurser varig vern som *jordvernområder*. Dette innebærer at jordbruksdriften i jordvernområdet i hovedsak fortsetter som før
- at adgangen til å omdisponere og fradele dyrka jord på eiendommer i jordvernområder blir innskrenket, jf. forslag til ny § 8c. Det er foreslått endrede kriterier for dispensasjon (samt søknadsplikt også for omdisponering av dyrka jord til bl.a. driftsbygninger og gårds- og driftsveger)
- at myndigheten til å gi samtykke til omdisponering og deling i jordvernområdene plasseres hos Fylkesmannen. Statens landbruksforvaltning blir klagemyndighet
- at vernet skal gjelde verdifull dyrka jord. Arealenes kvalitet og egnethet i matproduksjon, særlig for matkorn, vil være et vesentlig kriterium, men også arealer til forproduksjon kan være aktuelle
- at arealene bør være av en viss størrelse og mest mulig sammenhengende
- at det settes i gang en prosess for å vurdere aktuelle jordvernområder i alle deler av landet når loven er trådt i kraft
- at verneprosesser deretter kan igangsettes for enkeltstående områder
- at Fylkesmannen fremmer forslag overfor SLF som deretter vurderer og avgjør hvilke konkrete områder som skal utredes for vern
- at det skal legges til rette for gode medvirkningsprosesser slik at grunneiere, planmyndigheter og andre får anledning til å uttale seg
- at de strengere bestemmelsene skal gjelde fra det tidspunkt SLF har fattet vedtak om oppstart av verneprosess

SLF legger til grunn at vedtak om jordvern er en rådighetsregulering som i utgangspunktet må tåles erstatningsfritt.

Forslag til nytt kap. VI i jordloven har slik ordlyd:

”§ 13. Vedtak om oppretting av jordvernområde

Kongen kan vedta at område med verdfull dyrka jord skal vernast som jordvernområde.

Ved avgjerda om vern skal det mellom anna leggjast vekt på kva grad areala er eigna til mat- eller forproduksjon, om areala har eller kan få noko å seie for nasjonal eller regional mat- eller

forproduksjon, om areala er av en viss storleik og ligg samla, og om areala ligg i eit område der det er eller kan ventast å verta utbyggingspress.

Omsynet til vern av dyrka jord skal vegast mot andre viktige samfunnsinteresser.

Vedtak om vern får ikkje verknad for

- a) tiltak der det allereie er gitt samtykke til omdisponering etter § 9
- b) tiltak som krev løyve frå det offentlege etter anna lovverk, og slikt løyve er gitt, eller
- c) tiltak som ikkje krev samtykke etter § 9, som omdisponering av dyrka jord til driftsbygning og våningshus, dersom tiltaket fysisk er sett i gong når vernevedtak blir gjort

§ 14. *Bruk av dyrka jord i jordvernområde*

I jordvernområde må dyrka jord ikkje brukast til anna formål enn jordbruksproduksjon. Forbodet gjeld i alle tilfelle kor jorda ikkje vert nytta som vekstmedium for planteproduksjon eller hagebruk.

Departementet kan gi fritaking fra forbodet i første ledd dersom tiltaket ikkje strir mot føremålet til vernevedtaket og har lite å seie for verneverdiane i jordvernområdet, eller dersom omsynet til tryggleik eller samfunnsinteresser av særleg stor vekt taler for det. § 9 tredje til femte ledd og § 12 tredje til sjette ledd gjeld tilsvarende.

§ 15. *Handsaming av saker om jordvern*

Når arbeidet med vern etter § 13 tek til, skal Kongen kunngjere eit påtenkt verneforslag i minst ei avis som er alminneleg lesen på staden. Kunngjeringa skal gjere greie for dei viktigaste følgjene av forslaget, jf. § 14. Grunneigarar og rettshavarar i det påtenkte jordvernområdet skal så langt råd er få skriftlig melding om forslaget, og få ein rimeleg frist til å gi merknader før forslaget vert utforma.

Vedtak om vern av dyrka jord for jordbruksproduksjon vert fastsett som forskrift, jf. forvaltningsloven kapittel VII. Overfor grunneigarar og rettshavarar som verneforskrifta får følgjer for, gjeld også reglane om enkeltvedtak i forvaltningsloven. Kongen kan i forskrift gi føresegner som utfyller sakshandsamingsreglane i paragrafen her og forvaltningsloven.”

Når det gjelder den nærmere begrunnelse for lovforslaget vises til vedlagte høringsnotat.

Fylkesmannen i Rogaland sin vurdering:

Utklipp fra Fylkesmannen sin uttale 25.03.08 til rapporten fra jordverngruppa: "Klimaskifte for jordvernet":

"Kampen om areala" i Rogaland

Rogaland har om lag 1.000.000 dekar jordbruksareal – 600`daa dyrka, 400` innmarksbeite. Dette utgjør 11% av landarealet i fylket. 53 % av desse areala ligg i dei 10 kommunane på Jæren - innafor planområdet for Fylkesdelplan for langsiktig byutvikling Jæren. Dette er jordbruksareal av nasjonal verdi i beste klimasone og her er veksten og presset på areala størst. By-, og tettstadsveksten gir vedvarande høg konflikt, press på matjorda og behov for regional og nasjonal styring, særleg fordi sentre og infrastruktur er lokaliserte midt i "matfatet".

Rogaland, både Jæren og store delar av Nord-Rogaland, er ein region prega av stor vekst i folketalet, særleg høg kjøpekraft og velstand og eit dynamisk næringsliv. Areal vil her alltid vere ein avgrensa ressurs. Regionen vil innan areal- og ressursforvaltning aldri komme i ei situasjon med "harmonif". Motstridande interesser for bruk og vern av areal av nasjonal og regional verdi vil krevje høg administrativ og politisk kompetanse, og ein styringsambisjon om å følgje opp vedtekne planar. Avvik frå overordna planer undergrev ei føreseieleg arealforvaltning, gir planane mindre legitimitet og svekker konkurransekrafta for regionen. Arealforvaltning er grunnlaget for all samfunns- og næringsutvikling. Rogaland si evne til å handtere konflikt og velje mellom kryssande brukarinteresser, vil i stor grad påverke vår framtidige konkurranseevne. Det å sikre areal til matproduksjon og grøntområde vil vere viktig for regionen som bu- og arbeidsplass i framtida. "

Den historisk langvarige økonomiske høgkonjunkturen i fylket og stor folkevekst, særleg i sentrale delar, utgjør ein trussel mot å kunne sikre nasjonale jordbruksareal mot nedbygging. Ein slik vekst kan på sikt gi potensiale for å byggje ned store delar av jordbruksområda på Jæren, og då særleg i nordre del. Eit mål og ei utfordring for Rogaland må difor vere å få veksten meir spreidd til heile fylket, meir enn det ein klarar i dag. "

Departementet har i høringsbrevet bedt om særleg tilbakemelding på en del konkrete tema i høringsforslaget:

Hva slags areal skal kunne vernes?

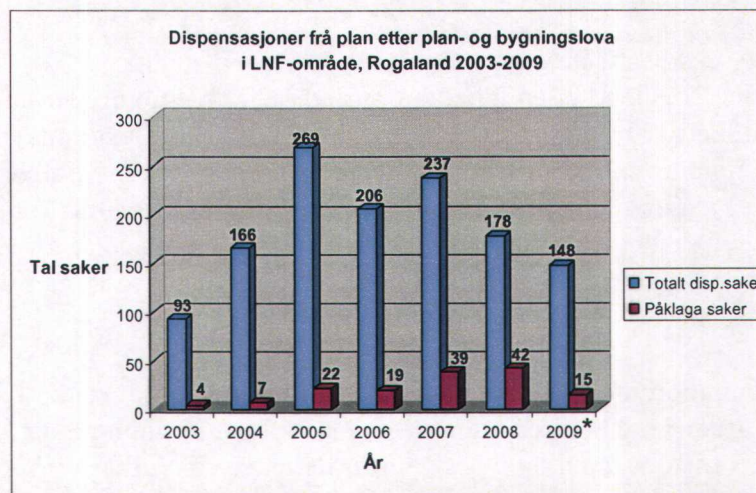
Kriterier for valg av områder:

- 1) Arealenes kvalitet til mat- eller fôrproduksjon
- 2) Om arealene har eller kan få nasjonale eller regional betydning for matproduksjon
- 3) Om arealene er av en viss størrelse og om de er sammenhengende
- 4) Om de ligger i et område der det er eller kan ventes å bli utbyggingspress

Store deler av jordbruksarealene i Rogaland oppfyller disse kriteriene. For Jæren vil mesteparten av jordbruksarealene oppfylle kriteriene, men med variasjon i forhold til pkt 4). Kriteriene vil også gjelde med styrke for mange større sammenhengende jordbruksområder i god klimasone i en rekke andre kommuner i fylket.

Det kan stilles spørsmål til hva som er utbyggingspress. Tradisjonell forståelse av dette er nok ofte press om videre vekst av by- og tettsted gjennom behov for nye byggeområder for bolig, næring, offentlig formål og ikke minst samferdselsinfrastruktur.

Etter vår vurdering kan også et høyt omfang av mindre tiltak i form av dispensasjoner over tid, representere et vesentlig utbyggingspress og trussel mot jordvernet. Når områder skal velges vil likevel en prioritering av by- og tettstedsnære jordbruksområder, som er under press for generell nedbygging og omdisponering, være viktigst å verne. Dette er i vårt fylke mest tydelig på Jæren, men vernehjemmelen kan også være et nødvendig verktøy for jordbruksområder rundt byer i andre deler av fylket, og ved kommunesenter i distriktskommuner, som ligger i jordbruksområder.

*Antall saker per 10.11.2009

Tabell ovenfor: Dispensasjoner etter plan- og bygningsloven i LNF-område i Rogaland 2003-2009, og saker der Fylkesmannen har klaget på kommunen sitt dispensasjonsvedtak. Dispensasjoner i strandsonen og verneområde kommer i tillegg til disse tallene.

En viktig avveining i en videre nasjonal verneprosess, jf SLF sin omtale av dette i sin rapport av 15.03.09, vil etter vår vurdering være at pkt 4) i kriterier for valg av områder skal kunne tillegges særlig vekt – ”område der det er eller kan ventes å bli utbyggingspress”.

Varig vern av matjord bør prioriteres for kjerneområde landbruk som kan bekrefte langsiktig vern av disse områdene og understreke utbyggingsretninger som er vedtatt i planer etter plan- og bygningsloven. Dette vil kunne gi mer forutsigbarhet for by- og tettstedet og landbruksnæringen i området. Det vil videre kunne hindre at utbyggingsaktører posisjonerer seg for omkamp på vedtatte planer. Det er vel kjent i vår region at f.eks utbyggingsaktører inngår opsjonsavtaler med grunneiere om framtidig kjøp og utbygging, selv om vedtatte planer viser området som langsiktig kjerneområde for landbruk.

Avveining mot andre samfunnsinteresser

Sikring av næringsareal har en pris, enten det skal nyttes til ordinær næring (handel, industri m.m.) eller til matproduksjon og landbruksnæring. Jordvern koster også, framtiden vil likevel etter vår vurdering bekrefte at nedbygging av matjord også har en høy pris. En oppnår ikke både ”billig” byggegrunn og jordvern. Matjord blir i dag av mange aktører sett på som rimelig byggegrunn, noe som indirekte også gir mindre intensiv arealutnyttelse i tettsteder.

En utfordring i samfunnsplanleggingen der matjord blir berørt, er at vi i dag ikke har aksepterte og forente gode nok metoder for prissetting av dyrka jord. Konsekvensen av dette er større risiko for at jordvernet "taper" i en konsekvensutredning mot andre "prissatte" konsekvenser. Jordbruk er som kjent i Statens Vegvesen håndbok 140 "Konsekvensanalyser", plassert under "Ikke-prissatte konsekvenser".

Fylkesmannen støtter departementet sin vurdering av at storsamfunnet må akseptere samfunnsmessige kostnader for å kunne gi matjord særlig beskyttelse.

Forholdet til allerede gitt tillatelser og vedtatte arealplaner mv.

Fylkesmannen i Rogaland har ikke vesentlige merknader til departementet sin drøfting av dette i høringsdokumentet på dette tidspunkt.

Virkingen av vernevedtaket – dispensasjon (§ 14)

Fylkesmannen i Rogaland er enig i at oppretting av jordvernområder må utgjøre en forskjell i forhold til ordinært LNF - område. En innstramning av dispensasjonsvilkårene i § 9 i jordloven er etter vår vurdering derfor nødvendig for å sikre det verneområdene skal ivareta. Samtidig er det avgjørende at regelverket ikke er til hinder for aktiv jordbruksproduksjon, med de tiltak for eksempel volumproduksjon i jordbruket i dag krever av bygninger og lignende. Her kan lokalisering av slike bygg være et like viktig vurderingstema som byggingen i seg selv.

Varig vern av matjord er et "vern for bruk" - til jordbruksproduksjon. I forhold til et "klassisk" og tradisjonelt områdevern av naturområder, vil innhold og forståelse av et matjordvern ha et noe annet innhold. Dette er det etter vår vurdering viktig at loven og verneprosessen kommuniserer godt til næringen og lokalpolitisk nivå.

Slik vi har forstått lovforslaget vil myndigheten til å kunne gi fritak fra forbudet i § 14, 1. ledd, ligge til regionalt nivå, ved Fylkesmannen. Der det ligger til rette for det, og dersom kommunen selv ønsker det, foreslår vi at myndigheten for søknader om fritak fra forbudet i § 14, 1. ledd, for tiltak som etter § 9 i jordloven normalt ikke krever dispensasjon for omdisponering (driftsbygninger, våningshus, driftsveier og lignende), kan delegeres ned til enkeltkommuner. Slike eksempel på lokal forvaltning av vernområder som en i dag for eksempel har i landskapsvernområder.

I høringsbrevet står det videre:

"SLF foreslår at det kan gis samtykke til fradeling dersom "nasjonale omsyn eller omsyn til jordrasjonalisering" taler for det. Nedbygging av dyrka jord skjer ikke ved deling, men ved omdisponering. Departementet mener derfor det ikke er behov for bestemmelse om fradeling i jordvernområder, og foreslår i stedet at slike saker behandles på vanlig måte etter jordloven § 12"

Fylkesmannen stiller spørsmål til denne tilnærmingen til delingssaker. Vår erfaring er at mange (de fleste) delingssaker i LNF-område er til formål i strid med planstatus. For eksempel fradeling av tomter til spredt bolig- eller hyttebygging, etablering av ordinære næringstomter og "Landbruk pluss" - tiltak som ikke faller innen under landbruksbegrepet. Bruksrasjonalisering der det blir søkt om fradeling av tun og bygninger, ved salg av tilleggsjord, er som kjent også i strid med LNF-formålet, fordi det fradelte tunet, i sin størrelse og karakter, ofte blir etablert som en fritt omsettelig boligeiendom. Alle slike delingssaker må

ved søknad angi et formål med delingen. Et samtykke til deling gir derfor i en del saker også en aksept for påfølgende eller senere nedbygging av jordbruksareal.

Fylkesmannen i Rogaland vil samtidig peke på at eksisterende jordlov §12, har et generelt forbud mot deling. Vi er på denne bakgrunn enig i departementet sin vurdering om at en ikke trenger en ny særskilt bestemmelse om fradelig i jordloven, for å sikre intensjonen med et jordvernområde. Vi vil ellers vise til at bestemmelser om deling og dispensasjon i plan- og bygningsloven også vil regulere hva som er tillatt å fradele i et LNF-område/jordvernområde.

Prosess

Et forslag om varig vern av matjord vil kunne skape engasjement. Deler av det lokalpolitiske miljø vil hevde det er et inngrep i det lokale selvstyre, andre deler det politiske miljø i Rogaland vil hilse det velkommen å mene det er nødvendig for å nå det nasjonale jordvernmålet og sikre den verdifulle matjorda vi har i Rogaland.

Det er avgjørende at arbeidet med varig vern av matjord kommer i god prosess med lokal forankring politisk og innenfor landbruksnæringen selv. For at vernet skal få legitimitet lokalt og regionalt, kreves gode og grundige verneprosesser. Tid og ressurser til gode faglige vurderinger, basert på medvirkning og kjent og eventuell ny kunnskap, blir avgjørende suksessfaktorer i en verneprosess.

Tiltak ved igangsatt saksbehandling, men før endelig vernevedtak er fattet

Fylkesmannen i Rogaland har ikke vesentlige merknader eller konkrete innspill til dette punktet.

Fylkesmannen i Rogaland sine egne spørsmål til høringsdokumentet:

Vil varig vern kunne gi lavere status for andre jordbruksområder/LNF-områder?

Etter plan- og bygningsloven er det generelt bygge- og deleforbud i LNF-område (landbruks-, natur-, og friluftsområde), utenom tiltak som gjelder tradisjonelt landbruk. I tillegg er det et generelt delings- og omdisponeringsforbud i jordloven.

Disse juridiske virkemidlene gir et restriktivt regime for ressursforvaltningen av landbruksområdene, inkludert matjord. Dette betinger at det er administrativt og politisk vilje til å bruke disse verktøyene og følge opp intensjonene bak loven.

Rogaland sin forståelse av forslaget om varig vern av matjord er at dette skal bli et tilleggsverktøy til det vi har i dag, for å nå et nasjonalt jordvernmål som vi i dag ikke har nådd. Fylkesmannen forstår at spørsmålet om jordbruksområder som ikke blir varig vernet, da får en lavere "status", blir reist.

Eksisterende jordlov og nylig reviderte plandel av plan- og bygningslov skal styrke jordvernet. Fylkesmannen i Rogaland mener derfor at en "usikkerhet" for om vi vil få A og B-område for dyrka jord, ikke taler i mot innføring av varig vern av matjord. Vi vil bl.a. vise til at en slik forskjellig arealstatus har vært praktisert for naturområder over lengre tid.

Oppsummering

Innenfor fagmiljø som ikke direkte arbeider med landbruk, inkludert andre statlige sektoreter, ser det etter vår vurdering ut som at formell arealstatus, som vernet område, har størst gjennomslagskraft. Faktisk kvalitet, som matjord av nasjonal interesse, blir ofte vektlagt lavere enn vernet naturområde, selv om jordbruksarealene har minst like stor nasjonal verdi. Dette taler for innføring av vernehjemmel også for matjord, slik vi i dag har for utvalgte naturområder, skog og utmark.

Eksisterende jordlov og nylig reviderte plan- og bygningslov skal være et tydelig verktøy for jordvernet. Ofte mangler likevel lokalpolitisk vilje når en må velge mellom jordvern og utbyggingsinteresser, fordi tiltrekkingen av egen vekst blir viktige enn regionale og nasjonale jordverninteresser.

Varig vern kan gi økt trygghet for investeringer i landbruket. Dette er i dag enda viktigere for næringen enn før, fordi strukturen i landbruket gir behov for vesentlig større investeringer for det enkelte foretak, enn bare for få år siden. En slik trygghet for investeringer i driftsapparat og produksjon er særlig viktig i bynære jordbruksområder.

Varig vern vil etter vår vurdering kunne positivt påvirke omsetning av landbrukseiendommer som er i "passiv" drift, særlig i pressområder. Blir det økt sikkerhet for at området i framtiden blir sikret til jordbruk, vil det kunne redusere "spekulasjoner" fra passive grunneiere om at det kan bli anledning til salg til utbyggingsformål.

Fylkesmannen i Rogaland støtter Regjeringen sitt forslag om hjemmel for varig vern av matjord. Selv med gode regionale og kommunale arealplaner i vårt fylke er også et slikt verktøy ønskelig. Rogaland har mange områder aktuelle for slikt vern. Skal arbeidet med varig vern av matjord komme i god prosess med lokal forankring, og få legitimitet i næringen og blant lokalpolitikere, kreves gode og grundige verneprosesser. Gode faglige vurderinger, basert på medvirkning, kjent og eventuell ny kunnskap, blir avgjørende suksessfaktorer i en verneprosess.

FRAMLEGG TIL VEDTAK FRÅ FYLKESMANNEN:

1. Rogaland fylkeslandbruksstyre støtter forslaget om å innføre hjemmel i jordloven for varig vern av matjord.
2. Ny plandel av plan- og bygningslov og jordloven er viktige verktøy for å sikre matjord mot nedbygging. Rogaland fylkeslandbruksstyre mener utarbeiding og oppfølging av regionale og kommunale arealplaner fortsatt blir viktigste redskap for å sikre landbruket sine interesser i samfunnsplanleggingen.
3. Rogaland fylkeslandbruksstyre understreker at vern av matjord er et vern for bruk - til jordbruksproduksjon. Formidling av dette, og gode prosesser med lokal foranking i arbeidet med utvelging av områder, blir derfor viktig å legge til rette for.
4. Rogaland fylkeslandbruksstyre støtter departementet sin vurdering av at storsamfunnet må akseptere samfunnsmessige kostnader for å kunne gi matjord særlig beskyttelse.
5. Rogaland fylkeslandbruksstyre mener matjordområder i beste klimasone som er under utbyggingspress bør prioriteres ved utvelgelse av områder for varig vern.
6. Rogaland fylkeslandbruksstyre foreslår at det åpnes for mulighet til lokal forvaltning av søknader om fritak fra forbudet i § 14, 1. ledd, for tiltak som etter § 9 i jordloven normalt ikke krever dispensasjon for omdisponering (driftsbygninger, våningshus, driftsveier og lignende), der det ligger til rette for det, og kommunen selv ønsker det.

Fylkesmannen, landbruksavdelingen 24.11.2009

Anfinn Rosnes
fung. landbruksdirektør

Dagfinn Hatløy
seniorrådgiver

AVSTEMMING I FYLKESLANDBRUKSSTYRET 17.12.09:

Forslag fra Terje Halleland (Frp):

Fylkeslandbruksstyret går imot de foreslåtte innstramningene i jordloven som svekker grunneiers disposisjonsrett over egen eiendom og innskrenker lokale folkevalgtes beslutningsmyndighet i plan- og arealspørsmål.

Fylkeslandbruksstyret mener at eiendomsretten bør styrkes ved at grunneiere i større grad enn i dag skal kunne disponere over egen eiendom og at det skal være lokale folkevalgte som skal ha endelig beslutningsmyndighet i plan- og arealspørsmål.

Forslaget fra Terje Halleland fikk 3 stemmer (Frp og H)

Innstillingen fra Landbruksavdelingen fikk 4 stemmer (V, Sp og Ap) og ble vedtatt.

Fylkesmannen, landbruksavdelingen 22.12.2009

Dagfinn Hatløy
Seniorrådgiver

Utskrift sendt til:

Landbruks- og matdepartementet Postboks 8007 Dep 0030 Oslo

Kopi til:

Rogaland fylkeskommune,
Regionalutviklingsavdelingen

Sentrum Postboks 130 4001 Stavanger